

ЦЕНТР ДОСЛІДЖЕНЬ АРМІЇ, КОНВЕРСІЇ ТА РОЗЗБРОЄННЯ
CENTER FOR ARMY CONVERSION AND DISARMAMENT STUDIES

1 листопада 2016

ВИКЛИКИ І РИЗИКИ

Безпековий огляд ЦДАКР № 20 (59)

Адреса: Вул. Іллінська, 10, офіс 5, Київ, 04070
тел.: +38 (044) 425-42-10
www.cacds.org.ua

Безпековий огляд «ВИКЛИКИ і РИЗИКИ» Центру досліджень армії, конверсії та роззброєння (ЦДАКР, www.cacds.org.ua) здійснюється аналітиками ЦДАКР за підтримки банку «Аркада». Для підготовки оглядів залучаються відомі експерти, дипломати, військові фахівці та спеціалісти усіх відомств, що працюють у безпековому середовищі України.

Метою публікацій Безпекового огляду «ВИКЛИКИ і РИЗИКИ» є оперативне та аналітичне інформування зацікавлених профільних структур, ЗМІ та громадян, що цікавляться актуальними проблемами безпеки України.

Кожний огляд присвячений короткому періоду (1 – 2 тижні), та містить експертні думки, які можуть не збігатися з офіційною позицією української влади.

@2014 Центр досліджень армії, конверсії та роззброєння
У разі цитування обов'язкове посилання на ЦДАКР

Редакційна колегія:

Бадрак В.В. – головний редактор, директор ЦДАКР

Копчак В.І. – відповідальний секретар, керівник оборонно-промислових проектів ЦДАКР

Самусь М.М. – заступник директора ЦДАКР з міжнародних питань

Члени Редакційної колегії:

Бондарчук С.В. – член Експертної Ради у галузі національної безпеки, генеральний директор ДК «Укрспецекспорт» (2005-2010 рр.)

Згурець С.Г. – головний редактор журналу «Експорт оружия и оборонный комплекс Украины», директор інформаційно-консалтингової компанії (ІКК) Defense Express

Кабаненко І.В. – заступник міністра оборони (2014 р.), перший заступник начальника Генерального штабу ЗСУ (2012 – 2013 рр.), член Експертної Ради у галузі національної безпеки

Конопльов С.Л. – директор Гарвардської програми з чорноморської безпеки та програми з безпеки США-Росія і США-Південна Азія, член Експертної Ради у галузі національної безпеки

Литвиненко О.В. – заступник секретаря Ради національної безпеки і оборони України

Міхненко А.В. – головний редактор журналу «Ukrainian Defense Review»

Паливода К.В. – голова правління банку «Аркада», член Експертної Ради у галузі національної безпеки

Поляков Л.І. – голова Експертної Ради ЦДАКР, перший заступник міністра оборони України (2005 – 2007 рр.), заступник міністра оборони України (2014 р.)

Рябих В.О. – член Експертної Ради у галузі національної безпеки, директор з розвитку інформаційно-консалтингової компанії (ІКК) Defense Express

Щербак Ю.М. – письменник та громадський діяч, Надзвичайний і Повноважний Посол України в США (1994 - 1998 рр.), міністр охорони навколишнього середовища (1991 - 1992)

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ОЦІНКИ

Основні виклики та ризики для України у другій половині жовтня 2016 року

У ДЗЕРКАЛІ ЕКСПЕРТНОЇ ДУМКИ

Прекращение огня и деэскалация на Донбассе: попытка критического анализа ситуации

«Цифрова» проблема Заходу

Основні напрямки розвитку наземних бойових платформ з урахуванням стандартів НАТО

АНАЛІТИЧНІ РОЗРОБКИ

Войска ПВО России: этап перевооружения

Модернизация стратегических ядерных сил РФ

Основні напрямки розвитку наземних бойових платформ з урахуванням стандартів НАТО

*Вадим Слюсар,
головний науковий співробітник-начальник групи головних наукових
співробітників-керівників наукових програм Центрального
науково-дослідного інституту озброєння та військової техніки
Збройних Сил України*

Вказано на потребу активізації зусиль щодо реалізації ініціативи з взаємосумісності платформ (Interoperability Platform, IP) з партнерами

(уривок взято з доповіді за результатами участі представника Центрального науково-дослідного інституту озброєння та військової техніки Збройних Сил України у засіданні Групи НАТО з розвитку спроможностей ведення наземного бою (LCGLE, Land Capability Group Land Engagement) Групи з озброєнь сухопутних військ (AC/225, NAAG) Конференції національних директорів з озброєння, 26-30 вересня 2016 року, м. Вал'ядолід (Valladolid), Іспанія)

Одним з акцентів засідання було зроблено на головних завданнях Групи LCG LE та ключових сферах її діяльності на період до 2018 року. Так, вказано на потребу

активізації зусиль щодо реалізації ініціативи з взаємосумісності платформ (Interoperability Platform, IP) з партнерами. Це передбачає новий формат діяльності окремо з кожною з груп партнерів НАТО (15 країн PfP (Арменія, Австрія, Азербайджан, Боснія і Герцеговина, Грузія, Ірландія, Казахстан, Колишня Югославська республіка Македонія, Молдова, Сербія, Чорногорія, Швеція, Швейцарія, Україна, Фінляндія), 3 країни Середземноморського діалогу (Йорданія, Марокко, Туніс), 2 країни ICI (Бахрейн, Об'єднані Арабські Емірати), 5 країн PAG (Австралія, Японія, Нова Зеландія, Монголія, Республіка Корея)). Представники зазначе-

Крім того, Група NAAG підтримала відміну стандарту STANAG 4385 “120mm x 570 Tank Ammunition”

Під час «Танкового саміту» (8 - 10 листопада 2016 р.; передмістя Уоррен (Warren) міста Детройт (штат Мічиган, США), участь 34 неамериканських представників з 16 країн, у тому числі з країн-партнерів (Австрії, Швеції та Фінляндії) найбільшу увагу заслуговує аналіз уроків з досвіду застосування танків у російсько-українському збройному конфлікті

них країн будуть залучатися до роботи у складі LCG LE та її експертних груп (ToE), при цьому розроблятимуться нові стандарти для досягнення взаємосумісності. Реалізація IP-ініціативи буде врахована при проведенні навчань НАТО у 2017 р.

Група NAAG погодила надані LCG LE пропозиції щодо стандартизації, підтвердила вимоги та завдання на розробку STANAG щодо профілів взаємосумісності наземних безкіпажних платформ (UGV), який буде несекретним та в якості критерію для оприлюднення матиме отримання ратифікації від 10 країн. Крім того, Група NAAG підтримала відміну стандарту STANAG 4385 “120mmx570Tank Ammunition”.

За рекомендацією NAAG висвітлено ключові підходи до впровадження сучасних технологій проведення превентивного технічного обслуговування за станом. Їх реалізація дозволить зекономити до 15% витрат на експлуатацію машинного парку, що у масштабах НАТО становить не менше 900 млн. євро. Досвід запровадження відповідної системи для літаків свідчить про можливість продовження терміну їхньої служби на 40 %. Для машин, чий термін експлуатації в країнах НАТО становить у середньому 6 років, такий приріст був би більш суттєвим.

На різних етапах використання машин має застосовуватися різне

за змістом превентивне обслуговування, що має спиратися на міждисциплінарний аналіз даних. При цьому, окрім, традиційного врахування кілометражу пробігу з диференціацією по типах рельєфу за даними GPS, мають залучатися різнотипні вбудовані сенсори. Існують приклади застосування WiFi-подібної системи для передачі інформації про експлуатаційні показники, у тому числі даних від GPS-пристроїв та інших сенсорів на збірний пункт.

Цікаво, що під час «Танкового саміту» (8 - 10 листопада 2016 р.; передмістя Уоррен (Warren) міста Детройт (штат Мічиган, США), участь 34 неамериканських представників з 16 країн, у тому числі з країн-партнерів (Австрії, Швеції та Фінляндії) найбільшу увагу заслуговує аналіз уроків з досвіду застосування танків у російсько-українському збройному конфлікті (“MBT Lessons Learned from Russo/Ukrainian war”). Крім того, американська сторона висловила зацікавленість у придбанні для проведення випробувань у лабораторіях TARDEC одного зі зразків танкових двигунів, розроблених у Харківському бюро двигунобудування (ХБД). При цьому у разі отримання згоди, TARDEC готовий оплатити витрати на переліт представників ХБД для участі у випробуваннях.

Досить важливим можна вважати, що Центр досліджень, роз-

Серед ключових розробок названо проект інтегрованої системи дистанційно керованої гарматної башти для бойової машини AJAX (колишня Scout SV), програму розвитку спроможностей бойової машини Warrior (WCSP), системну інтеграцію в рамках проекту забезпечення наземного середовища зображенням повітряної обстановки (Land Environment Air Picture Provision, LEAPP)

робки та інженерінгу бронетанкової техніки США (Tank-Automotive Research, Development, and Engineering Center, TARDEC), що має у складі команди експертів (ToE) з безекіпажних платформ (UGV), розглядатиме питання запровадження в UGV загальної архітектури транспортних засобів NGVA, визначення спроможностей концептуального демонстратора взаємосумісності UGV з тактичною системою командування та управління (C2), планування експериментів з перевірки протоколу взаємосумісності під час навчань ELROB 2018 та Trident Juncture 2018.

У питаннях пасивного захисту (ToE Passive Protection, STANAG 4569 Ed.4) існують труднощі з досягненням домовленості експертів щодо методів випробувань стійкості бронемашин до саморобних вибухових пристроїв (том 3 “IED Threat”) та потребу засекречення цього тому з метою недопущення його потрапляння в Інтернет. Крім того, для решти документів STANAG 4569 Ed.4, на думку доповідача, доцільно було б передбачити розміщення фінальних електронних версій на закритому порталі НАТО з збереженням їхньої доступності для країн-партнерів. Експерти дійшли висновку про необхідність прийняття рішення щодо ймовірності 60% для захисту від кумулятивних загроз (том 4 “SE

Threat”) зі збереженням вимоги у ймовірності 90% для захисту від решти засобів ураження. Фінальна версія STANAG 4569 Ed.4 очікується не раніше травня 2017 р.

У ході засідання було також презентовано напрацювання, спрямовані на збільшення дальності і сфери вогневого впливу середньоважких бойових платформ. Серед ключових розробок названо проект інтегрованої системи дистанційно керованої гарматної башти для бойової машини AJAX (колишня Scout SV), програму розвитку спроможностей бойової машини Warrior (WCSP), системну інтеграцію в рамках проекту забезпечення наземного середовища зображенням повітряної обстановки (Land Environment Air Picture Provision, LEAPP). Слід вказати, що LEAPP є мережево-інформаційною системою комбінації у реальному масштабі часу даних, отриманих від наземних РЛС, та даних від повітряних засобів спостереження. В основі проекту башти AJAX лежить застосування цифрової стабілізації 40-мм гармати з коаксіально розташованим кулеметом та інтегрованими сенсорами, а також запровадження відкритої архітектури NGVA.

Варто звернути увагу на деякі національні програми. Зокрема, Болгарія займається переоснащенням парку бронетехніки часів СРСР й виклала основні вимоги до нових машин, які потрібні для за-

купівлі. При цьому в якості вимог до захищеності було вказано рівень 3 STANAG 4569 для кінетичних загроз та підриву артилерійських боеприпасів, рівень 3a/3b – для протимінного захисту та стійкість до ураження 100-мм кумулятивними протитанковими ракетами.

Чехія приділяє увагу бойовим машинам піхоти та бронетранспортерам у сухопутних військах. На базі БТР Pandur II буде створено 5 модифікацій (Pandur II M1, машина командира роти, розвідувальна, інженерна та медична машини). На відміну від Pandur II модифікація M1 буде мати композитну броню з підвищеним рівнем захисту (Level 3 STANAG 4569), SLAT-броню (пасивний екран) для захисту від кумулятивних боеприпасів, засоби зв'язку Harris AN/VRC 110 radio, постановник завад саморобним вибуховим пристроям (HF jammer STARLIGHT 3). БМП-2 отримає 10 модифікацій. Для переоснащення 7-ї механізованої бригади знадобиться близько 200 модернізованих БМП-2 у 7 модифікаціях. Основні вимоги до бронезахисту модернізованих БМП-2 – забезпечення рівнів 4 та 3b (STANAG 4569).

Серед висновків слід вказати наступне.

З огляду на актуальність питань розвитку спроможностей ведення наземного бою для Збройних Сил України, пропонується:

ЦНДІ ОБТ ЗС України спільно Державним концерном “Укроборонпром” (за згодою) продовжити роботу щодо реалізації зазначених у звіті стандартів НАТО при формуванні та узгодженні тактико-технічних вимог і тактико-технічних завдань з розробки та модернізації озброєння і військової техніки сухопутних військ, врахувати у своїй діяльності методику роботи експертів НАТО над новим стандартом, що буде розроблено для поновлення STANAG 4316, 4318 та 4319;

ЦНДІ ОБТ ЗС України спланувати участь представника України у наступному засіданні групи LCG LE, що відбудеться у березні 2017 р., та поінформувати зацікавлені організації щодо намірів Центру досліджень, розробки та інженерингу бронетанкової техніки США (Tank-Automotive Research, Development, and Engineering Center, TARDEC) придбати для проведення випробувань один із зразків танкових двигунів, розроблених у Харківському бюро двигунобудування (ХБД).